

Bestuur van de Veiligheidsregio Flevoland
Postbus 501
8200 AC LELYSTAD

Verzenddatum

06 APR. 2020

Bijlagen

2

Uw kenmerk

Ons kenmerk

2584850

Onderwerp

Ondertekening convenant 'Veiligheid buitendijkse ontwikkelingen'

Geacht bestuur,

Bij deze bieden wij u namens het college van Gedeputeerde Staten het convenant 'Veiligheid buitendijkse ontwikkelingen' ter ondertekening aan. Wij verzoeken de voorzitter, de heer F. Weerwind, het convenant te ondertekenen.

Oorspronkelijk was het idee om de ondertekening van dit convenant te laten plaatsvinden op een te organiseren gemeenschappelijk tekenmoment. Hiertoe hebben verschillende partijen in 2018 een bestuurder gemandateerd. Door de verkiezingen en de vorming van nieuwe colleges, heeft de ondertekening nog niet plaatsgevonden. Nu er in de praktijk door alle partijen vanuit haar/zijn rol invulling wordt gegeven aan het buitendijkse waterveiligheidsbeleid, wordt het belang van een gemeenschappelijk tekenmoment minder groot en heeft de provincie ervoor gekozen om de ondertekening schriftelijk te laten plaatsvinden.

Toelichting convenant

In het buitendijkse gebied gelden in tegenstelling tot het binnendijkse gebied geen landelijke wettelijke normen voor de bescherming tegen overstromingen. In 2012 heeft de provincie daarom in de Verordening Fysieke Leefomgeving 2012 waterveiligheidsnormen gesteld. In 2018 heeft de provincie het bestaand beleid herijkt waarmee meer ruimte wordt geboden voor maatwerk volgens het principe van meerlaagse veiligheid. Het herijkte beleid vormt nu onderdeel van de Omgevingsverordening Flevoland 2019.

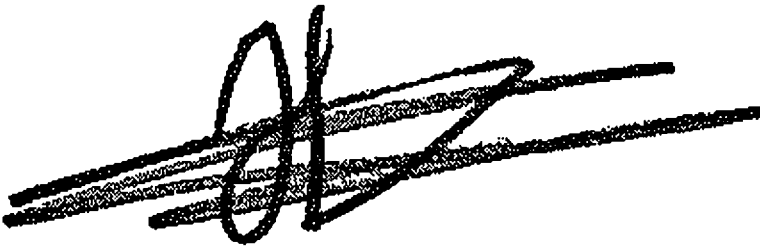
De provincie Flevoland heeft samen met het waterschap Zuiderzeeland, de Flevolandse gemeenten en de Veiligheidsregio Flevoland, een convenant voor de veiligheid bij buitendijkse ontwikkelingen opgesteld. In het convenant zijn de relevante kaders op een rij gezet en afspraken opgenomen om helderheid te geven over de rol van de provincie, het waterschap, gemeenten en de veiligheidsregio. Bij het convenant is een nadere uitwerking van het buitendijkse waterveiligheidsbeleid gevoegd.

Ondertekening

Om een schriftelijke ondertekening door alle partijen mogelijk te maken, vindt de ondertekening plaats op een aparte bladzijde. Deze bladzijde is in negenvoud bijgevoegd. Het verzoek is om alle negen ondertekende bladzijden na ondertekening per post aan de provincie terug te sturen. Vervolgens ontvangt u van de provincie een door alle partijen ondertekend exemplaar van het convenant.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
namens deze,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'H' followed by a series of horizontal strokes and a vertical line, all written over a set of three horizontal lines.

H. (Harold) Hofstra
Gedeputeerde

Behorend bij convenant Veiligheid buitendijkse ontwikkelingen
Kenmerk: 2269935, d.d. 26 maart 2020.

Aldus overeengekomen en in negenvoud getekend,

Veiligheidsregio, voorzitter de heer F. Weerwind

Datum:

Plaats:

Handtekening:

Behorend bij convenant Veiligheid buitendijkse ontwikkelingen
Kenmerk: 2269935, d.d. 26 maart 2020.

Aldus overeengekomen en in negenvoud getekend,

Veiligheidsregio, voorzitter de heer F. Weerwind

Datum:

Plaats:

Handtekening:

Behorend bij convenant Veiligheid buitendijkse ontwikkelingen
Kenmerk: 2269935, d.d. 26 maart 2020.

Aldus overeengekomen en in negenvoud getekend,

Veiligheidsregio, voorzitter de heer F. Weerwind

Datum:

Plaats:

Handtekening:

Behorend bij convenant Veiligheid buitendijkse ontwikkelingen
Kenmerk: 2269935, d.d. 26 maart 2020.

Aldus overeengekomen en in negenvoud getekend,

Veiligheidsregio, voorzitter de heer F. Weerwind

Datum:

Plaats:

Handtekening:

Behorend bij convenant Veiligheid buitendijkse ontwikkelingen
Kenmerk: 2269935, d.d. 26 maart 2020.

Aldus overeengekomen en in negenvoud getekend,

Veiligheidsregio, voorzitter de heer F. Weerwind

Datum:

Plaats:

Handtekening:

Behorend bij convenant Veiligheid buitendijkse ontwikkelingen
Kenmerk: 2269935, d.d. 26 maart 2020.

Aldus overeengekomen en in negenvoud getekend,

Veiligheidsregio, voorzitter de heer F. Weerwind

Datum:

Plaats:

Handtekening:

Behorend bij convenant Veiligheid buitendijkse ontwikkelingen
Kenmerk: 2269935, d.d. 26 maart 2020.

Aldus overeengekomen en in negenvoud getekend,

Veiligheidsregio, voorzitter de heer F. Weerwind

Datum:

Plaats:

Handtekening:

Behorend bij convenant Veiligheid buitendijkse ontwikkelingen
Kenmerk: 2269935, d.d. 26 maart 2020.

Aldus overeengekomen en in negenvoud getekend,

Veiligheidsregio, voorzitter de heer F. Weerwind

Datum:

Plaats:

Handtekening:

Behorend bij convenant Veiligheid buitendijkse ontwikkelingen
Kenmerk: 2269935, d.d. 26 maart 2020.

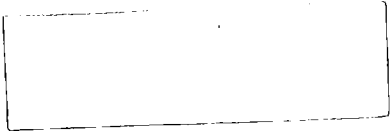
Aldus overeengekomen en in negenvoud getekend,

Veiligheidsregio, voorzitter de heer F. Weerwind

Datum:

Plaats:

Handtekening:

Convenant Veiligheid buitendijkse ontwikkelingen

Conform de wet is de eigenaar in de buitendijkse gebieden zelf verantwoordelijk voor de waterveiligheid. Als provincie, waterschap gemeenten en de veiligheidsregio vinden we het belangrijk dat ook in de buitendijkse gebieden bewust wordt omgegaan met risico's ten aanzien van waterveiligheid. De provincie ziet een regierol in gebieden met meer dan 25 (recreatie)woningen en/of bedrijven met risico bij overstroming en/of kwetsbare functies. In de andere gebieden is de gemeente aan zet.

Conform de meerlaagse veiligheidsbenadering kan de veiligheid in de buitendijkse gebieden op drie manieren worden ingevuld. Ook combinaties zijn mogelijk:

- Aanwijzen van regionale keringen door de provincie waardoor het hele gebied wordt beschermd. Het beheer van de regionale kering ligt bij het waterschap.
- Ruimtelijke oplossingen om specifieke functies te beschermen en wateroverlast tegen te gaan. Gedacht kan worden aan het vastleggen van vloerpeilen waardoor functies zo hoog liggen dat de kans op overlast wordt teruggebracht tot een acceptabel niveau. Het is aan de gemeente om dit soort maatregelen in het bestemmingsplan vast te leggen.
- Het treffen van maatregelen die de rampenbeheersing en crisisbeheersing rond overstroming verbeteren. De veiligheidsregio zorgt voor generieke planvorming die van toepassing is voor alle gemeenten. De desbetreffende gemeente en initiatiefnemer(s) zorgen voor gebiedsspecifieke planvorming.

Om de gemeenten te faciliteren stelt de provincie up to date kennis en een online risicotool beschikbaar. De risicotool helpt initiatiefnemers en gemeenten door een indicatie te geven van de te verwachten risico's van een nieuwe ontwikkeling.

Doel van het convenant is duidelijkheid te geven over ieders rol in de buitendijkse gebieden nu het Flevolands beleidskader voor buitendijkse ontwikkelingen van kracht is. Hiervoor zijn in het convenant eerst de relevante kaders op een rij gezet (overwegende dat) en daarna aanvullende afspraken opgenomen (komen overeen).

Ondergetekenden:

De gemeente Almere, zetelende te Almere, krachtens mandaat van de burgemeester vertegenwoordigd door de wethouder, de heer J. Hoek;

De gemeente Zeewolde, zetelende te Zeewolde, vertegenwoordigd door de burgemeester, de heer G.J. Gorter;

De gemeente Dronten, zetelende te Dronten, krachtens mandaat van de burgemeester vertegenwoordigd door de wethouder, de heer T. van Amerongen;

De gemeente Urk, zetelende te Urk, krachtens mandaat van de burgemeester vertegenwoordigd door de wethouder, de heer G. Post jr.;

De gemeente Lelystad, zetelende te Lelystad, krachtens mandaat van de burgemeester vertegenwoordigd door de wethouder, de heer P. Schot;

De gemeente Noordoostpolder, zetelende te Noordoostpolder, krachtens mandaat van de burgemeester vertegenwoordigd door de wethouder, de heer W.C. Haagsma;

De provincie Flevoland, zetelende te Lelystad, krachtens mandaat van de commissaris van de Koning vertegenwoordigd door de gedeputeerde, de heer H. Hofstra;

Het Waterschap Zuiderzeeland, zetelende te Lelystad, krachtens mandaat van de dijkgraaf vertegenwoordigd door de heemraad, de heer T. Vereijken;

Veiligheidsregio Flevoland, zetelende te Lelystad, krachtens de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Flevoland 2017 vertegenwoordigd door de voorzitter, de heer F.M. Weerwind en secretaris, de heer C. Verdam.

Hierna te noemen: Partijen.

Overwegende dat

- Het provinciaal beleid omtrent buitendijkse waterveiligheid is gewijzigd. Meer ruimte wordt gelaten voor decentrale besluitvorming, waardoor meer ruimte ontstaat voor alternatieve oplossingen passend bij het ontwerp van de voorgenomen ontwikkeling en het inzetten van het concept meerlaagse veiligheid.
- In buitendijkse gebieden initiatiefnemers in alle gevallen zelf verantwoordelijk zijn voor het treffen van gevolgbeperkende maatregelen.
- In buitendijkse gebieden eigenaren in alle gevallen zelf verantwoordelijk zijn voor de instandhouding van zelf getroffen respectievelijk in overleg overgenomen voorzieningen en zelf de risico's verbonden aan waterveiligheid dragen.
- Gemeenten op basis van de Gemeentewet verantwoordelijk zijn voor de openbare orde en veiligheid en daardoor verantwoordelijk zijn voor het ontwerp en de uitvoering van gevolgbeperkende (2^e laags) en op evacuatie gerichte (3^e laags) maatregelen.
- De gemeenten op basis van de Wet ruimtelijke ordening verantwoordelijk zijn voor een goede ruimtelijke ordening waar waterveiligheid bij buitendijkse ontwikkelingen integraal onderdeel van uit maakt.
- Waterschap Zuiderzeeland op grond van de Waterschapswet en de Waterwet de waterstaatskundige verzorging van Flevoland tot doel heeft en in dat kader verantwoordelijk is voor het waterbeheer in Flevoland.
- Het waterschap op basis van de Omgevingsverordening Flevoland een zorgplicht heeft om er voor te zorgen dat de daarin aangewezen regionale keringen voldoen aan de geldende normen.
- Het waterschap op basis van het Waterbesluit een taak heeft om gemeenten te informeren over dreigende gevaren met betrekking tot de waterveiligheid.
- Het waterschap op basis van het Besluit ruimtelijke ordening een watertoets uit voert bij nieuwe ontwikkelingen waarbij in ieder geval aandacht is voor toetsing van waterkerende/preventieve (1^e laags) maatregelen.
- De provincie op basis van de Wet ruimtelijke ordening een toetsende en interveniërende rol heeft met betrekking tot de vaststelling van bestemmingsplannen daar waar het provinciale belangen betreft.
- De provincie op basis van de Waterwet verantwoordelijk is voor het aanwijzen en normeren van (nieuwe) regionale keringen (1^e laags maatregel) door deze op te nemen in de provinciale verordening.
- De provincie voor buitendijkse gebieden de gemaakte afwegingen rond waterveiligheid in bestemmingsplannen toetst, indien er sprake is van een provinciaal belang met betrekking tot waterveiligheid.
- De veiligheidsregio op basis van de Wet veiligheidsregio's een adviserende rol heeft met betrekking tot risico's van branden, rampen en crises.
- De veiligheidsregio op basis van de Wet veiligheidsregio's het regionaal risicoprofiel opstelt waarin ook waterveiligheid wordt meegenomen.
- De veiligheidsregio op basis van de Wet veiligheidsregio's en het Besluit externe veiligheid inrichtingen een adviserende rol heeft aan het bevoegd gezag met betrekking tot het opstellen en vaststellen van bestemmingsplannen.
- De veiligheidsregio behartigt op basis van de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Flevoland 2017 de belangen op de volgende terreinen: de brandweezorg; de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen; bevolkingszorg; rampenbestrijding en crisisbeheersing en de gemeenschappelijke meldkamer.

Komen overeen

Gezamenlijk verantwoordelijk te zijn voor:

- Het informeren en betrekken van Partijen bij per gemeente het eerste project, waarmee ontwikkelingen in buitendijks gebied worden mogelijk gemaakt, zodat deze kunnen functioneren als testcases.
- Gezamenlijk voorbereiding van besluitvorming over de keuze tussen waterkerende/preventieve (1^e laags), gevolgbeperkende/ruimtelijke (2^e laags) en op evacuatie gerichte (3^e laags) maatregelen. De besluitvorming omtrent de keuze ligt bij de gemeente.
Zij neemt dit besluit en legt dit vast op basis van een in opdracht van de initiatiefnemer opgesteld rapport waarin kosten (van maatregelen en beheer), schade en slachtoffers voor de verschillende varianten zijn gewogen en voorzien van een advies van de voor de borging verantwoordelijke partij.
- De ambitie om de investeringen in verhouding te laten zijn tot de verwachte schade en slachtoffers'
- Het handelen conform het bij dit convenant gevoegde schema I bij de beoordeling van buitendijkse ontwikkelingen.
- Jaarlijks ervaringen in buitendijks gebieden uit te wisselen. De provincie Flevoland faciliteert de eerste bijeenkomst. Per bijeenkomst wordt besloten wie de volgende bijeenkomst organiseert.

Afzonderlijk zijn de gemeenten, Waterschap Zuiderzeeland, Provincie Flevoland en het bestuur van Veiligheidsregio Flevoland verantwoordelijk voor:

Gemeenten

Dat de colleges van B&W van de deelnemende gemeenten elk voor hun eigen grondgebied verantwoordelijk zijn voor:

- Doelmatige communicatie over waterveiligheid in buitendijks gebied, waaronder tenminste wordt verstaan communicatie over evacuatie, de verantwoordelijkheid voor onderhoud die eigenaren van voormalige regionale keringen dragen en het eigen risico op schade als gevolg van overstroming en inundatie.
- Het eventuele gebruik van de door de provincie ter beschikking gestelde risicotool bij afwegingen met betrekking tot de waterveiligheidsopgave in buitendijkse gebieden.
- De ontwikkeling van een of meerdere handhaafbare en rechtsgeldige concept-bestemmingsplanregels ter borging van de waterveiligheid met betrekking tot het gebruik van buitendijks gebied, voor zover wenselijk gelijklozend als in de andere Flevolandse gemeenten.
- In hoeverre bij ontwikkelingen zonder provinciaal waterveiligheidsbelang eisen met betrekking tot waterveiligheid worden gesteld.
- Het verstrekken van informatie over nieuwe buitendijkse ontwikkelingen, waaronder alarmeringspijlen, aan het waterschap, zodat dit kan worden opgenomen in het waarschuwingssysteem van het watermanagementcentrum Nederland (WMCN).

Waterschap Zuiderzeeland

Dat het college van Dijkgraaf en Heemraden van verantwoordelijk is voor:

- Het beschikbaar stellen van expertise ter ondersteuning van gemeenten over waterkerende/preventieve (1^e laags) maatregelen bij ontwikkelingen in buitendijks gebied.
- Het op basis van informatie van de WMCN informeren van bewoners en gemeente voor buitendijkse gebieden waar het waterschap een zorgplicht heeft en het informeren van de gemeente voor buitendijkse gebieden waar het waterschap geen zorgplicht heeft.

Provincie Flevoland

Dat het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk is voor:

- Het beschikbaar stellen en actueel houden van een risicotool, die inzicht geeft in de mate waarin voldaan wordt aan door de provincie gestelde oriëntatiewaarden, inclusief uitleg en ondersteuning bij de toepassing daarvan.
- Het stellen van richtinggevende oriëntatiewaarden met betrekking tot waterveiligheid bij ontwikkelingen met een provinciaal waterveiligheidsbelang.

Veiligheidsregio Flevoland

Dat het bestuur van de veiligheidsregio verantwoordelijk is voor:

- Het conform beleid van de veiligheidsregio adviseren van de gemeenten over gevolgbeperkende/ruimtelijke (2^e laags) maatregelen bij ontwikkelingen in buitendijks gebied.
Het oogmerk van de advisering van de veiligheidsregio is fysieke veiligheid. Het criterium 'investeringen in relatie tot de verwachte schade en slachtoffers' wordt hierbij niet meegenomen.
- Het conform beleid van de veiligheidsregio adviseren van de gemeenten over gebiedsspecifieke planvorming ten behoeve van incidentbestrijding (3^e laags maatregelen).
Het oogmerk van de advisering van de veiligheidsregio is fysieke veiligheid. Het criterium 'investeringen in relatie tot de verwachte schade en slachtoffers' wordt hierbij niet meegenomen.

Evaluatie

Uiterlijk drie jaar na ondertekening van dit convenant zal een evaluatie plaatsvinden tijdens een jaarlijkse uitwisseling van ervaringen.

Herziening

Op aangeven van een of meerdere Partijen zal overleg plaatsvinden over herziening van het Convenant veiligheid buitendijkse ontwikkelingen.

Aldus overeengekomen en in negenvoud getekend,

Provincie Flevoland, gedeputeerde de heer H. Hofstra

Datum: 6 april 2020

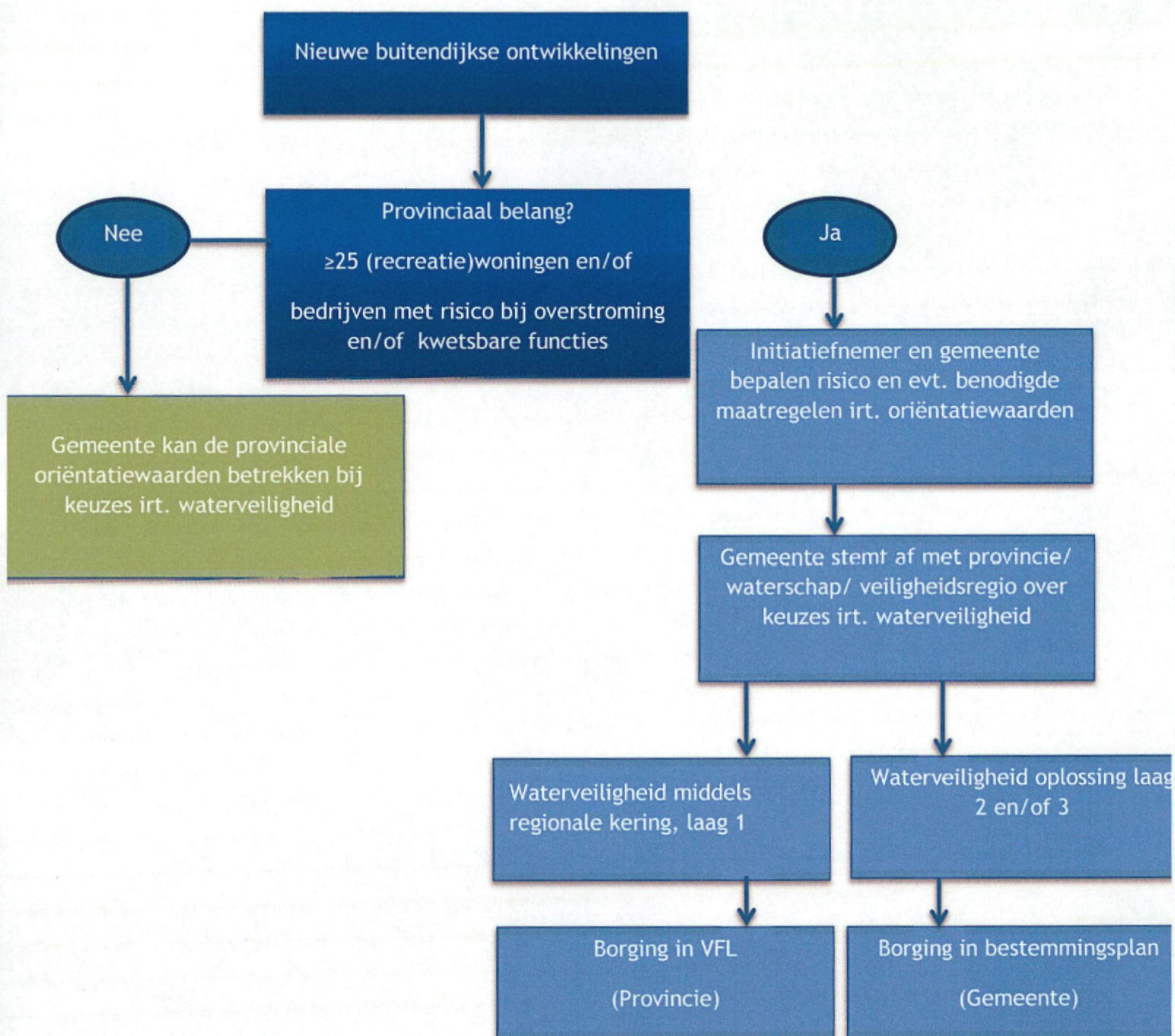
Plaats: Lelystad

Handtekening:

A handwritten signature in dark ink, consisting of a large, stylized 'H' followed by a series of horizontal strokes, likely representing the name H. Hofstra.

Schema I

Nadere uitwerking buitendijkse waterveiligheid - Flevoland

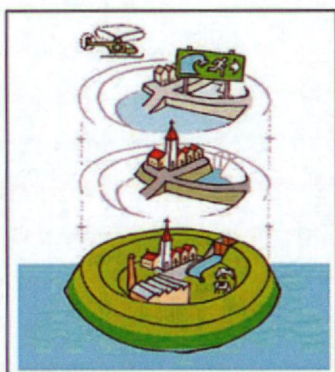
1. Herijking beleid

In het buitendijkse gebied gelden in tegenstelling tot het binnendijkse gebied geen landelijke wettelijke normen voor de bescherming tegen overstromingen. In 2012 heeft de provincie daarom voor 26 waterkeringen waterveiligheidsnormen vastgesteld. Na een evaluatie heeft in 2018 de provincie het bestaande beleid herijkt om ruimte te bieden voor ruimtelijke oplossingen. Besloten is dat er alleen sprake is van een provinciaal belang bij grootschalige, vitale en/of kwetsbare functies in buitendijkse gebieden. Voor 15 gebieden is op basis van deze nieuwe uitgangspunten geen sprake van een provinciaal belang en de normering van de regionale waterkering komen te vervallen. Hiermee is er meer ruimte ontstaan voor decentrale besluitvorming, alternatieve oplossingen passend bij het ontwerp van de voorgenomen ontwikkeling en het inzetten van het concept meerlaagse veiligheid. Voor de buitendijkse gebieden zonder provinciaal belang geldt dat de gemeente verantwoordelijk is om de overstromingsrisico's mee te wegen in het ruimtelijke ontwerp (bestemmingsplan). Het waterschap en veiligheidsregio hebben ieders vanuit hun taken en verantwoordelijkheid een adviserende en/of toetsende rol. De provincie legt alleen veiligheidsnormen vast voor grootschalige, vitale en/of kwetsbare functies in het buitengebied.

Meerlaagse veiligheid

Meerlaagse veiligheid is een benadering waarbij drie lagen bijdragen aan de waterveiligheid (zie ook figuur 1):

- De eerste laag gaat over **preventie** van een overstroming en heeft als doel een overstroming te voorkomen. Maatregelen als het aanwijzen en realiseren van een regionale waterkering vallen binnen deze veiligheidslaag.
- De tweede laag bestaat uit maatregelen die als doel hebben een **duurzame ruimtelijke inrichting** te realiseren. Deze ruimtelijke inrichting moet ervoor zorgen dat in het geval van een overstroming de gevolgen beperkt blijven bijvoorbeeld door verhoogd te bouwen of wonen alleen toe te staan vanaf de eerste verdieping met een parkeergarage op de begane grond.
- De derde laag richt zich op het verbeteren van de **rampenbeheersing**. Het hoofddoel hiervan is het verkleinen van het aantal slachtoffers in geval van een overstroming door bijvoorbeeld een gedegen rampenplan en goede communicatie.

Laag 3
Rampenbeheersing: Evacuatiemogelijkheden

Laag 2
Duurzame ruimtelijk inrichting: gevolgenbeperking door bv.
Maaiveld / vloerpeil verhogen
Waterbestendig bouwen

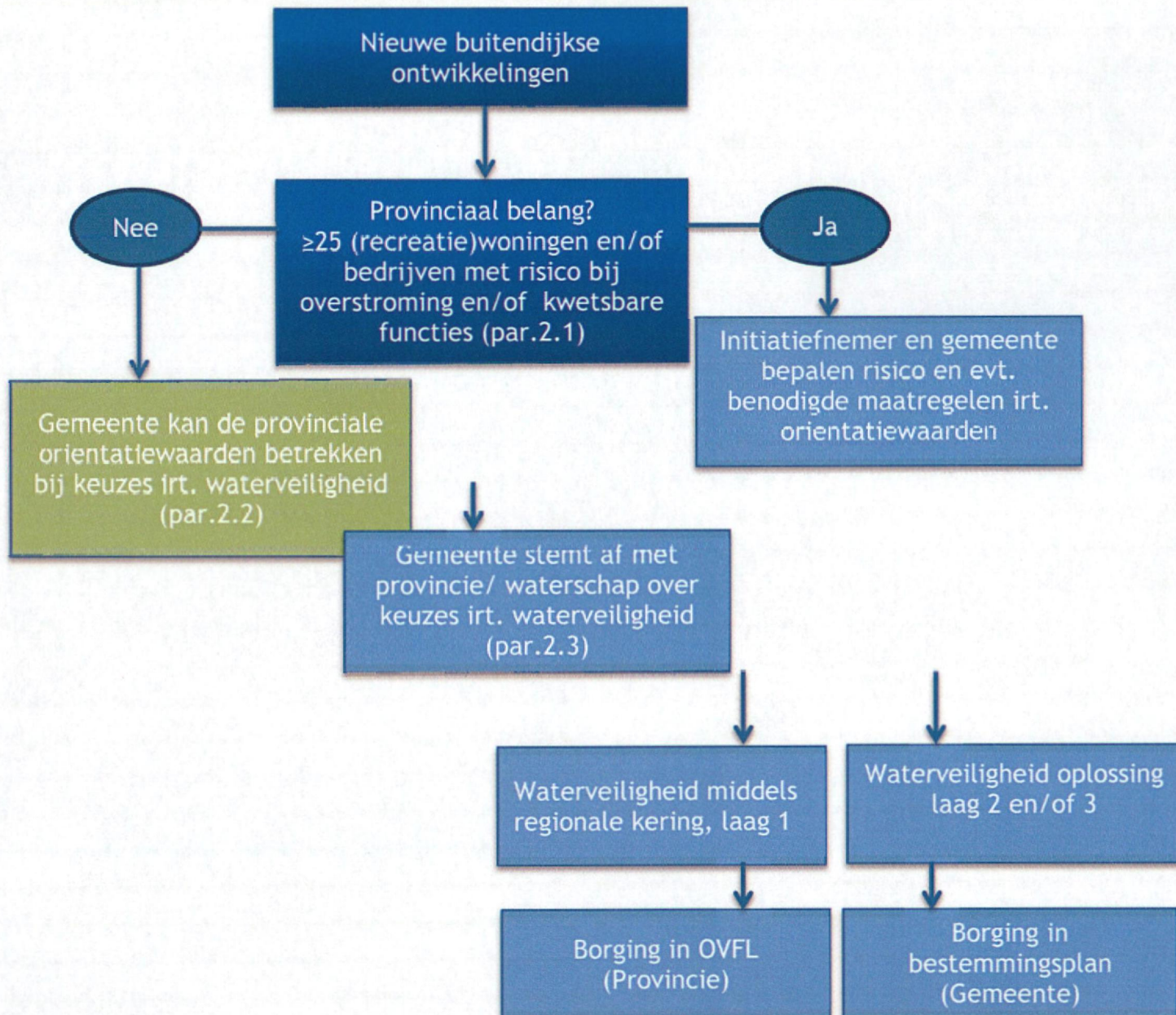
Laag 1
Preventie:
Waterkeringen

Figuur 1: meerlaagse veiligheidsbenadering

2. Beleid voor toekomstige buitendijkse ontwikkelingen

In onderstaand figuur is het beleid ten aanzien van waterveiligheid schematisch weergegeven. Deze wordt in de tekst daarna verder toegelicht (zie verwijzing naar betreffende paragraaf in figuur). Het beleid is van toepassing op alle nieuwe buitendijkse ontwikkelingen (in bestaand danwel nieuw buitendijks gebied).

Figuur: schematische weergave beleid

2.1 Onderscheid wel/ geen provinciaal belang

De provincie maakt onderscheid tussen buitendijkse ontwikkelingen met én zonder een provinciaal belang. Dit onderscheid spitst zich met name toe op de omvang en de functies in deze buitendijkse gebieden. In onderstaand kwadrant is dit schematisch in beeld gebracht.

Figuur: provinciaal belang

Het provinciaal belang is aan de orde bij grootschalige kwetsbare functies in het buitendijks gebied. Concreet betekent dit dat er in ieder geval sprake is van een provinciaal belang bij:

1. de (ontwikkeling van) fysieke aanwezigheid van 25 of meer (recreatie¹)woningen en/of
2. (de oprichting van) bedrijven die bij overstroming, wegens de aard van de aanwezige stoffen, milieuschade kunnen veroorzaken zoals bijvoorbeeld vuurwerkbedrijven, RWZI en inrichtingen vallend onder het Besluit risico's zware ongevallen (BRZO);
3. (de ontwikkeling van) gebouwen bestemd voor het verblijf van niet zelfredzame personen zoals minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten in bijvoorbeeld ziekenhuizen, bejaardentehuizen, scholen en kinderopvang.

¹ Met recreatiewoningen worden hier niet eenvoudig verplaatsbare recreatie-eenheden bedoeld. Tourcaravans en tenten zijn eenvoudig en snel te verplaatsen. Stacaravans en vaste recreatiewoningen niet.

2.2 Buitendijkse ontwikkelingen zonder een provinciaal belang

Wanneer er geen sprake is van een provinciaal belang, ligt de beoordeling van het plan op waterveiligheidsaspecten geheel bij de gemeente. De ontwikkeling is van een beperkte omvang zodat de provincie hier geen rol voor zichzelf ziet. Voor de beoordeling van de waterveiligheidsrisico's kan gebruik worden gemaakt van het door de provincie ter beschikking gestelde risicobeoordelingsmodel (zie bijlage 1).

2.3 Buitendijkse ontwikkelingen met een provinciaal belang

Alleen bij buitendijkse ontwikkelingen waar de gevolgen van een overstroming voor de maatschappij (mens en milieu) relatief groot kunnen zijn, is sprake van een provinciaal belang. Voor deze ontwikkelingen moet het risico op schade aan mens en milieu worden bepaald (zie ook 2.3.1) en indien nodig maatregelen worden uitgevoerd om een acceptabel waterveiligheidsrisico te realiseren. Als hulpmiddel voor het bepalen van het risico stelt de provincie het risicobeoordelingsmodel ter beschikking (nader uitgewerkt in bijlage 1). De provincie ziet er op toe dat bij deze buitendijkse ontwikkelingen het aspect waterveiligheid onderdeel uitmaakt van de beoordeling van het plan én dat de waterveiligheid zorgvuldig wordt geborgd. De wijze waarop de waterveiligheid wordt geborgd is aan de initiatiefnemer in overleg met de gemeente (meerlaagse veiligheid).

2.3.1 Risico's inschatten: risico's vergelijken met oriëntatiewaarden

Voor het inschatten van het risico voor mens en milieu kan het berekende risico worden vergeleken met de volgende oriëntatiewaarden:

1. *Veilig voor mensen*

De kans op overlijden door een overstroming is kleiner dan 1:100.000 per jaar.

Motivatie: Uit deltaprogramma 2015: "Met het nieuwe waterveiligheidsbeleid gaat voor ieder individu achter dijken of duinen een beschermingsniveau van 1: 100.000 per jaar als basis gelden. Daarmee mag de kans op overlijden van een individu door een overstroming niet groter zijn dan 1 /100.000ste per jaar. Ten aanzien van de veiligheid voor mensen geldt buitendijks en binnendijks dus dezelfde norm.

2. *Financiële schade is acceptabel*

De verwachte schade aan een gebouw per jaar is minder dan gemiddeld 100 euro [100 euro/jaar/gebouw]; hierbij wordt uitgegaan van een oppervlak tot 100 m² per gebouw; bij grotere oppervlakten wordt gerekend met gemiddeld 100 euro/jaar/100m².

Motivatie: Hoge waterstanden en overstromingen kunnen altijd leiden tot schade aan aanwezige bebouwing. De hoogte van de acceptabele financiële schade is gebaseerd op de studie 'Percepties van burgers over binnen- en buitendijks wonen (2012)'. Daarnaast is de inschatting dat burgers bij grootschalige ontwikkelingen verwachten dat de waterveiligheid zonder individuele inspanning is geborgd en dat zij geen rekening hoeven te houden met hoge kosten ten gevolge van schade door overstroming.

3. *Milieu is beschermd*

Bij een bedrijf waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn, die bij (schade door) een overstroming kunnen vrijkomen, is de kans op een overstroming kleiner dan 1/3.000 per jaar.

Motivatie: Bedrijven waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn worden buitendijks even goed beschermd als binnendijks. In de Noordoostpolder hebben de dijktrajecten een overstromingskans met een signaleringswaarde van 1/3.000 en de Flevopolder 1/30.000. In beide gebieden worden bedrijven met gevaarlijke stoffen toegestaan. Daarom is 1/3.000 een acceptabele grens voor buitendijkse gebieden.

Bovenstaande oriëntatiewaarden zijn richtwaarden waarvan wordt verwacht dat de overheid zich hier zo veel mogelijk aanhoudt. Echter, mits onderbouwd, kan hier ook van worden afgeweken.

Indien het berekende risico ruim onder de oriëntatiewaarde ligt is het risico op schade aan mens en milieu als gevolg van een overstroming beperkt. Met deze constatering is voor betreffende buitendijkse ontwikkeling de waterveiligheid beoordeeld en voldoende bevonden. Aan de andere kant indien het berekende risico ongeveer gelijk is aan de oriëntatiewaarde of zelfs groter dan is de waterveiligheid niet geborgd. In dat geval dient het plan zodanig te worden aangepast dat het berekende risico wel (ruim) voldoet aan de oriëntatiewaarde ofwel er moet worden gemotiveerd waarom het te rechtvaardigen is dat van de oriëntatiewaarde wordt afgeweken en dat met de voorgestelde maatregelen de waterveiligheid voor mens en milieu wél voldoende is geborgd.

Kortom met voorliggend beleid voor buitendijkse ontwikkelingen ontstaat meer ruimte voor alternatieve oplossingen passend bij het ontwerp voor de voorgenomen ontwikkeling en het inzetten van het concept meerlaagse veiligheid. Uiteindelijk is het aan de gemeenteraad om voor een bepaald risico te kiezen. Zij heeft hiermee dan ook de eindverantwoordelijkheid ten aanzien van waterveiligheid.

Afhankelijk van de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de waterveiligheid (meerlaagse veiligheid) wordt dit verankerd in de Omgevingsverordening 2019 danwel in het bestemmingsplan van het buitendijkse gebied.

Bijlage 1 Risicobeoordelingsmodel

Om onderbouwd waterveiligheidsrisico's in te schatten en inrichtingsvarianten af te kunnen wegen heeft de provincie een instrument ontwikkeld. Met behulp van dit instrument kunnen de risico's van een voorgenomen ontwikkeling indicatief worden ingeschat en vergeleken met de oriëntatiewaarden zoals deze door de provincie zijn vastgelegd. Gemeenten en initiatiefnemers kunnen dit risicobeoordelingsmodel, dat via internet te raadplegen is, eenvoudig toepassen. (zie hiervoor: <https://youtu.be/K45-wTCg6bk> en <https://www.flevoland.nl/risicobeoordeling-buitendijks>)

). Het instrument is een ondersteuning in het ontwerpproces en vereist geen specifieke waterexpertise. Op deze manier faciliteert de provincie gemeenten en initiatiefnemers om (ook bij functies die niet van provinciaal belang zijn) een goede risico-inschatting te maken. Dit geeft een grotere flexibiliteit, terwijl toch een eenduidige benadering in heel Flevoland bewerkstelligd wordt. Deze werkwijze biedt ruimte voor creatieve oplossingen gebaseerd op het concept van meerlaagse veiligheid, uitgaande van gevolgenbeperking. Te denken valt aan het verhogen van het maaiveld en/of vloerpeil, of waterbestendig bouwen. Over de toepassing van het instrument zullen de Flevolandse overheden (gemeenten, waterschap, Rijkswaterstaat en provincie) bestuurlijke afspraken maken.

Werking van het instrument

Het instrument gebruikt de informatie over de waterstanden en kansen hierop dit is de zelfde informatie die wordt gebruikt om de belasting op de primaire waterkeringen te bepalen. Voor elke locatie is de waterstand die eens in de 1, 10, 100, 1.000, 10.000 en 100.000 jaar voorkomt berekend. Er wordt rekening gehouden met klimaatverandering na 2050 door de waterstand 30 centimeter te verhogen. De Deltabeslissing IJsselmeergebied is hierbij betrokken. De schade wordt berekend door op basis van de opgegeven hoogte de kans op verschillende waterhoogten te berekenen. Deze worden gecombineerd met de schadefuncties die zijn bepaald voor bijvoorbeeld wonen, horeca of industrie en een schatting geven van de schade bij een waterdiepte. De golfeffecten zijn hierin niet meegenomen, omdat dit met de huidige kennis niet mogelijk is. Bij bebouwing direct aan de waterlijn zorgt dit voor een onderschatting van het risico. Wel wordt er een waarschuwing en een indicatie van de verwachte golfhoogte getoond. Voor het bepalen van de slachtofferrisico's is dezelfde aanpak gehanteerd als in het Deltaprogramma.

Disclaimer

De applicatie Risicobeoordeling Buitendijks Gebied is ontwikkeld door HKV lijn in water en Field Factors in opdracht van Provincie Flevoland

Deze applicatie is ontwikkeld voor gemeenten, projectontwikkelaars en andere initiatiefnemers en belanghebbenden die geïnteresseerd zijn in het ontwikkelen van buitendijks gelegen locaties. Het kan hierbij gaan om reeds bestaand buitendijks gebied, of om nieuw aan te winnen land. De applicatie biedt u via een 'quick scan' inzicht in de kans op overstromingen, de schaderisico's en het overlijdensrisico op de door u gekozen locatie en de mogelijkheden om deze te reduceren. Na een initiële 'quick scan' door middel van deze applicatie, kan maatwerk worden geleverd op basis van een meer uitgebreide analyse van de risico's en tevens kosten en baten van maatregelen.

De informatie in deze applicatie is gebaseerd op de huidige kennis en inzichten. Hoewel de applicatie met de grootste zorgvuldigheid is ontwikkeld, is het mogelijk dat zij fouten bevat of dat informatie onjuist wordt geïnterpreteerd. De bepaling van het overlijdensrisico vraagt extra aandacht. Voor de berekening hiervan wordt er van uitgegaan dat 90% van de mensen het buitendijks gebied kan verlaten voordat het onderloopt. Er is gekozen voor dit hoge percentage omdat wordt aangenomen dat ontwikkelingen in buitendijks gebied vergelijkbaar zijn met de bestaande gebieden. Voor deze gebieden is het aantal evacuees beperkt, ongeveer 1000 personen per gebied. Verder is de afstand tot de primaire waterkering klein, zodat de reistijd naar veilig gebied beperkt is. Voor nieuwe ontwikkelingen die niet voldoen aan deze kenmerken zoals bijvoorbeeld een eiland zijn de resultaten daarom niet direct te gebruiken.

De applicatie is bedoeld als een 'quick scan' en niet om de absolute ondergrens te bepalen. Voor daadwerkelijke ontwikkelingen waarbij er op maat wordt ontworpen op de grens van de oriëntatiewaarden uit het provinciaal beleidskader is een meer uitgebreide analyse en maatwerk nodig. Alleen als de kenmerken van de ontwikkeling ruim en robuust zijn ingevoerd is een nadere studie niet nodig.